

**LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS BENDRADARBIAVIMO PROGRAMOS
NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ SUBSIDIJŲ
SCHEMOS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪROS KOMITETO POSĖDŽIO PROTOKOLAS**

2015-06-26 Nr. 8

Vilnius

Posėdžio data 2015-05-12

Posėdžio pirmininkas Aloyzas Vitkauskas, Lietuvos Respublikos finansų viceministras
Posėdžio sekretorė Lina Plieniūtė, Finansų ministerijos Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vyr. specialistė

Dalyvavo:

Priežiūros komiteto (toliau – PK) nariai:

- Aloyzas Vitkauskas – Finansų ministerija, finansų viceministras;
- Audronė Nikšaitė – Finansų ministerijos Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vedėja;
- Arūnas Kučikas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šeimos ir bendruomenių departamento bendruomenių reikalų skyriaus vedėjas;
- Judita Akromienė – VŠĮ „Europos namai“ direktorė, Nevyriausybių organizacijų (toliau – NVO) sektorius (nacionalinė NVO koalicija);
- Marija Prokopčik – Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto vadovė, NVO sektorius (nacionalinė NVO koalicija);
- Neringa Junčytė Kurapkaitienė – Mykolo Romerio universiteto dėstytoja, NVO sektorius (nacionalinė NVO koalicija);
- Artūras Vasiliauskas – Britų tarybos biuro Lietuvoje vadovas, NVO sektorius (nacionalinė NVO koalicija).

Kiti dalyviai:

- Olita Berzina – Šveicarijos ambasados Šveicarijos įnašo biuro Estijai, Latvijai ir Lietuvai atstovė;
- Jūratė Vlaščenkienė – Finansų ministerijos Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja;
- Lina Plieniūtė – Finansų ministerijos Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vyr. specialistė;
- Simona Židonytė – Finansų ministerijos Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vyr. specialistė;
- Ieva Stanaitytė – Finansų ministerijos Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyriaus vyr. specialistė,
- Artūras Žarnovskis – VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – CPVA) Tarptautinių programų valdymo departamento direktoriaus pavaduotojas;
- Sandra Remeikienė – CPVA Tarptautinių programų valdymo departamento Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos programų skyriaus viršininkė;
- Giedrė Vilčinskaitė – CPVA Tarptautinių programų valdymo departamento Šveicarijos programos skyriaus viršininkė.

Nedalyvavo PK nariai:

- Rasa Suraučienė – CPVA direktoriaus pavaduotoja;
- Ieva Andriulaitytė – Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėja Europos Sąjungos klausimais;

- Rūta Svarinskaitė – Jungtinių Tautų vystymo programos projektų vadovė, NVO sektorius (nacionalinė NVO koalicija);
- Jūratė Matikovienė – Lietuvos CARITAS, projektų vadovė, NVO sektorius (nacionalinė NVO koalicija);
- Ilona Kazlauskaitė – Švietimo mainų paramos fondo Aukštojo mokslo programų skyriaus vadovė, NVO sektorius (nacionalinė NVO koalicija).

DARBOTVARKĖ:

1. NVO subsidijų schemos įgyvendinimo rezultatų pristatymas.
2. NVO subsidijų schemos pirmosios galutinės projekto ataskaitos Šveicarijai svarstymas ir tvirtinimas.
3. Kiti klausimai.

1. SVARSTYTA: NVO subsidijų schemos įgyvendinimo rezultatų pristatymas.

Posėdžio pirmininko A. Vitkausko pakviestas, CPVA Tarptautinių programų valdymo departamento direktorius A. Žarnovskis pristatė NVO subsidijų schemos tikslą ir uždavinius, kvietimo teikti paraiškas sąlygas ir rezultatus, administracinę schemą bei įgyvendinimo eigą. Pranešėjas informavo apie CPVA dokumentų patikrinimų kiekius, apie lėšų panaudojimą (kiek lėšų panaudota tinkamai, kiek nepanaudota), paminėjo probleminius projektus, taip pat pateikė informaciją apie atliktą vykdytojų apklausą ir jos rezultatus (žr.: pridėtose skaidrėse).

A. Vitkauskas atkreipė dėmesį, kad rezultatyvus NVO subsidijų schemos įgyvendinimas svarbus tęstinumui užtikrinti.

N. Junčytė Kurapkaitienė pažymėjo NVO atstovų kokybišką darbą įgyvendinant paprojekčius, tačiau atkreipė dėmesį į nestabilią NVO sektoriaus situaciją keičiantis politikams, savivaldybių darbuotojams. Jos nuomone, svarbu užtikrinti tolimesnį struktūrinį dialogą su NVO, bet šis klausimas nepriklauso nuo Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos lėšomis finansuoto NVO fondo įgyvendinimo. N. Junčytė Kurapkaitienė taip pat atkreipė dėmesį į mažesnių regionų NVO administracinių gebėjimų problemas, būtinybę stiprinti rajonuose veikiančių NVO gebėjimą pasinaudoti tarptautinės finansinės paramos lėšomis. J. Akromienė papildė diskusiją mintimis apie bendrą nacionalinio masto NVO sektoriaus problemą – nacionalinės NVO sektoriaus stiprinimo politikos nebuvimą (kaip plėtoti partnerystę su NVO, labiau įtraukiant jas į paslaugų teikimą). Ji pažymėjo, kad pirmieji žingsniai šia linkme daromi, tačiau nesant ženklios struktūrinės paramos NVO sektoriui, daugelis NVO stengsis tiesiog išgyventi, o ne tobulinti savo veikimą vienoje ar kitoje srityje.

A. Vitkauskas akcentavo, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau - SADM), kaip už NVO sektoriaus politiką atsakingai institucijai, reikėtų pagalvoti apie tolimesnį gerosios praktikos panaudojimą, apie jos institucionalizavimą, kad būtų galima išnaudoti pilietines iniciatyvas, užtikrinančias didelę pridėtinę vertę demokratijos procesams. N. Junčytė Kurapkaitienė paminėjo, kad SADM jau daro tam tikrus žingsnius į priekį, tačiau labai svarbu sėkmingai tai atlikti. J. Akromienės teigimu, NVO vykdo daug svarbių veiklų įvairiose srityse (aplinkosaugos, švietimo, viešojo valdymo ir kituose sektoriuose), todėl būtų labai aktualus ir kitų ministerijų įsitraukimas į minėtus procesus.

A. Vasiliauskas pasidomėjo apie NVO fondo lėšomis įgyvendintų paprojekčių veiklų kokybės vertinimą (kas yra labai svarbus instrumentas, padedantis įvertinti pozityvų poveikį). A. Žarnovskis informavo, kad kokybės vertinimas buvo vykdomas trimis lygiais, t. y. tikrinant viešųjų pirkimų dokumentus, vykdant patikras paprojekčių įgyvendinimo vietose ir vertinant galutines paprojekčių ataskaitas. J. Akromienė išreiškė nuomonę, kad apie paprojekčių veiklų poveikį realu yra kalbėti praėjus tam tikram laikui, o NVO fondui pasibaigus labiau galima aptarti paprojekčių pasiektus rezultatus. A. Nikšaitė informavo, kad, baigus įgyvendinti visą Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą, Finansų ministerija numato atlikti Šveicarijos paramos panaudojimo vertinimą, į kurį bus įtrauktas ir NVO fondo vertinimas.

A. Vitkauskas pasiteiravo CPVA apie pridėtinę vertę, kurią institucija gavo įgyvendinusi šį fondą. A. Žarnovskis ypatingai akcentavo sustiprėjusius CPVA darbuotojų gebėjimus aiškiai ir paprastai perteikti reikalingą informaciją (pvz.: apie viešuosius pirkimus).

Šveicarijos įnašo biuro Estijai, Latvijai ir Lietuvai atstovė O. Berzina pažymėjo didelį CPVA atliktą darbą administruojant NVO fondą. O. Berzina pasiteiravo CPVA apie jų patirtį įgyvendinant šį NVO fondą, atsižvelgiant į tai, kad agentūra realiai neturėjo specifinės sektoriaus patirties. A. Žarnovskis atkreipė dėmesį, kad CPVA buvo atsakinga už 2004-2009 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų NVO fondo paprojekčių išlaidų tinkamumo užtikrinimą, taip pat buvo pasitelkti atitinkami CPVA vidiniai resursai, pasinaudota NVO sektoriaus galimybių studija. A. Nikšaitė atkreipė dėmesį, kad rengiant NVO fondo paraišką Šveicarijai Lietuvoje dar nebuvo paskirta institucija, atsakinga už šio sektoriaus politiką. Finansų ministerija, atsižvelgdama į didelę CPVA patirtį administruojant projektus, pavedė jiems labai svarbią, projekto vykdytojo, funkciją, o sektorinių žinių trūkumą stengtasi kompensuoti pasitelkiant NVO fondo priežiūros komitetą, kuriame didžioji dalis narių buvo deleguoti nacionalinės NVO koalicijos.

O. Berzina paklausė, kiek buvo paprojekčių, skirtų NVO ir vietos savivaldos institucijų bendradarbiavimo stiprinimo. A. Žarnovskis paminėjo, jog iš visų 97 įgyvendintų projektų 24 projektai buvo skirti tiesiogiai šiam tikslui, dalies kitų paprojekčių atveju vietos savivaldos atstovai buvo įtraukiami į konkrečių veiklų vykdymą (pvz.: strategijų rengimą).

O. Berzina taip pat akcentavo būtinybę mažinti paprojekčių administravimo našta. A. Žarnovskis sutiko, kad administracinės naštos mažinimas turėtų būti kiekvienos paramos įgyvendinimo siekiamybė, tačiau ne mažiau svarbu yra tinkamai informuoti paramą gaunančias organizacijas apie vieno ar kito administravimo procese atliekamo veiksmo/pateikiamo reikalavimo būtinybę. A. Nikšaitė pridūrė, kad įgyvendinant fondą buvo siekiama paprastinti taisykles, tačiau atsižvelgta ir į būtinybę užtikrinti išlaidų tinkamumą, tinkamą atsiskaitymą donorams.

J. Akromienė, kaip viena iš paraiškų vertinimo proceso stebėtojų, akcentavo, kad praktika įtraukti partnerius į šį procesą buvo pirmoji tokia Lietuvoje, ji labai pasiteisino (NVO sektoriaus atstovai turėjo galimybę pasidalinti savo žiniomis ir praktine patirtimi su vertintojais ir kitais proceso dalyviais). N. Junčytė Kurapkaitienė pažymėjo, kad per didelę projektų administravimo našta yra visos Lietuvos, o ne šio NVO fondo ir jo projekto vykdytojo problema. Pagrindinė to priežastis – didelis nepasitikėjimas NVO sektoriumi. A. Vitkauskas atkreipė dėmesį, kad administracinė našta po truputį mažinama, pasitikėjimas – tai visų pirma demokratijos brandos klausimas. Jis taip pat paminėjo, kad labai svarbu išlaikyti tinkamą balansą tarp projektų įgyvendinimo rizikos ir pasitikėjimo juos vykdančiomis organizacijomis. N. Junčytė Kurapkaitienė pasiūlė ateityje galbūt diferencijuoti paramos gavėjų kontrolę - daugiau kontroliuoti rizikingas NVO, o sėkmingai dirbančioms NVO suteikti daugiau pasitikėjimo.

A. Kučikas pažymėjo labai atsakingą visų susijusių institucijų darbą įgyvendinant NVO fondą. Jis taip pat pažymėjo, kad projektų įgyvendinimo priežiūra yra svarbus elementas, o pasitikėjimui įgyti reikalingas laikas. Teikiant paramą NVO savivaldos lygmeniu, reikalavimai yra mažesni ir paprastesni, nes NVO žinomumas ir matomumas didesnis, administruojant paramą nacionaliniu lygmeniu, NVO žinomumas mažesnis, todėl natūralu, kad priežiūros reikalavimai yra didesni. A. Kučikas atkreipė dėmesį, kad sektoriuje veikiančios organizacijos dar labai sunkiai jungiasi į horizontalias asociacijas, kurios galėtų įgauti didesnę atsakomybę ir tuo pačiu išaugtų pasitikėjimo laipsnis.

Priežiūros komiteto pirmininkas ir nariai pasidžiaugė, kad NVO subsidijų schema buvo įgyvendinta gana sklandžiai, ir sutarė, kad reikia bendros NVO stiprinimo politikos.

2. SVARSTYTA: NVO subsidijų schemos pirmosios galutinės projekto ataskaitos Šveicarijai svarstymas ir tvirtinimas.

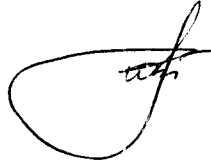
Atsižvelgdamas į išsamias diskusijas svarstant pirmąjį klausimą, A. Vitkauskas pasiūlė pritarti pirmajai galutinei projekto ataskaitai Šveicarijai. Priežiūros komiteto nariai pritarimą išreiškė bendru sutarimu.

3. SVARSTYTA: kiti klausimai.

Komiteto pirmininkas A. Vitkauskas padėjo Priežiūros komiteto nariams bei CPVA už jų darbą ir įnašą įgyvendinant NVO fondą ir baigė posėdį.

PRIEDAI. Vši Centrinės projektų valdymo agentūros pateiktis, (17 skaidrių).

Posėdžio pirmininkas

Aloyzas Vitkauskas

Posėdžio sekretorius

Lina Plieniūtė

Andronė Nikšaitė
2015-06-26